

AO Informele Gezondheidsraad – 18 april 2018

Water als basis voor een goede gezondheid

Schoon drinkwater en schoon oppervlaktewater zijn van groot belang voor de volksgezondheid. De drinkwatervoorziening is volgens de Drinkwaterwet een 'dwingende reden van groot openbaar belang' en de overheid heeft een zorgplicht om de bronnen voor drinkwater nu en in de toekomst te beschermen. Een groeiend probleem voor de kwaliteit van het oppervlaktewater en het grondwater vormen medicijnresten. Dit komt onder andere door toenemend medicijngebruik en lagere rivierafvoeren als gevolg van klimaatverandering. Resten van geneesmiddelen komen onder andere via urine en ontlasting in het riool en na gedeeltelijke zuivering in rivieren terecht en vormen zo een bedreiging voor de productie van drinkwater. Zuivering van medicijnresten uit afvalwater en voor de productie van drinkwater kost veel inspanningen en sommige medicijnen en röntgencontrastmiddelen zijn lastig uit het water te zuiveren. Het meest kosteneffectief is een aanpak waarbij geneesmiddelen niet in het water terechtkomen.

- **Voorkomen is beter dan genezen: neem maatregelen vooraan in de keten om grond- en oppervlaktewater vrij te houden van medicijnresten**

Ketenaanpak

In de Ketenaanpak *Medicijnresten uit Water* werken partijen uit de zorg- en watersector onder regie van het Ministerie van IenW samen om medicijnresten in drinkwaterbronnen te voorkomen. Ook het Ministerie van VWS is betrokken, want een integrale aanpak vanuit water en zorg is het meest effectief. In alle schakels van de keten zijn maatregelen nodig: van de ontwikkeling van medicijnen, het voorschrijven en het gebruik van medicijnen, tot aan de zuivering van afvalwater. Vooraan in de keten zijn maatregelen nodig om te voorkomen dat medicijnresten het water bereiken zoals: zuivering bij ziekenhuizen, inzet van plaszakken na gebruik van röntgencontrastmiddelen en het niet door de gootsteen afvoeren van vloeibare geneesmiddelen. Hier speelt de Green Deal 'Nederland op weg naar Duurzame Zorg' een rol in, waarbij één van de vier pijlers het verminderen van medicijnresten in water is. VWS heeft diverse programma's, zoals het 'Nationaal Programma Preventie', 'Aanpak verspilling in de zorg' en 'Aanpak antibiotica resistentie', die een positief effect kunnen hebben op de waterkwaliteit. Voor een effectieve aanpak is het essentieel dat het voorkomen van medicijnresten in water onderdeel is van dergelijke programma's.

- **Maak het voorkomen van medicijnresten in water expliciet onderdeel van de programma's van het Ministerie van VWS om te komen tot een effectieve integrale aanpak.**
- **Bevorder acties die aanzetten tot systematische verduurzaming van de zorg, zoals de Green Deal Duurzame Zorg.**

Europese strategie over geneesmiddelen in het milieu

De Europese Commissie ontwikkelt een strategie met betrekking tot geneesmiddelen in het milieu. Vewin en de Unie van Waterschappen benadrukken het belang van een internationale aanpak via Europese wetgeving, aangezien blijkt dat 62% van de medicijnresten bij oppervlaktewaterinnamepunten afkomstig is uit het buitenland (hotspotanalyse Stowa, 2017). De Europese strategie dient zich te richten op de hele geneesmiddelenketen, met diverse maatregelen zoals het stimuleren van vrijwillige initiatieven op EU of lidstaatsniveau, alsook verplichte maatregelen. De aanpak heeft veel vertraging opgelopen, maar inmiddels is er een consultatie uitgezet door de Europese Commissie. Vewin en de Unie van Waterschappen vinden het belangrijk dat de Europese Commissie zo spoedig mogelijk een Europese strategie opstelt, met maatregelen die een wezenlijke bijdrage zullen leveren aan het voorkomen van medicijnresten in oppervlakte- en grondwater, inclusief drinkwaterbronnen. De Nederlandse Ketenaanpak Medicijnresten uit Water kan hierbij als goed voorbeeld dienen. Om het proces te bespoedigen is een belangrijke rol weggelegd voor de minister van Medische Zorg in het onderschrijven van het belang van een Europese strategie voor geneesmiddelen in het milieu en het bepleiten hiervan in de GezondheidsRaad en bij de Commissie.

- **Vewin en de Unie van Waterschappen vragen de minister van Medische Zorg om het belang van een Europese strategie voor geneesmiddelen in het milieu te benadrukken in de Gezondheidsraad en bij de Europese Commissie**

Den Haag, 10 april 2018

Voor informatie **Lieke Coonen**, 070 349 08 91, coonen@vewin.nl
Ilona Elfferich-Rodenburg, 070-3519745, irodenburg@uvw.nl

Vewin

Bezuidenhoutseweg 12
2594 AV Den Haag
T (070) 3490 850
info@vewin.nl
www.vewin.nl

Postbus 90611 • 2509 LP Den Haag